

kérlek, angyalaid harsonái tereljék egybe az Isten bárányait, hogy ha itt lesz az idő, a magyar lobogót győzelemre vihessük.

(Bözsí is, Feri is a kérést térdenállva mondják Jézuskának.)

Jézuska: (A térdelő gyermekek fejére teszi kezét, kívülről fényár önti el őket.) Megáldlak Titeket a Jó Pásztor áldásával. Aki bárányaiért egyszülött Fiát küldte ezen a szent estén a világ megváltására. (Ének: Dicsőség, mennyben az Istennek...

(Függöny.)

Istennek dicsőség, embernek békesség

Gyermekszínháték karácsonyra 3 felvonásban.

Irta: Várdótfalvi László.

Személyek:

Kardos József, jómódu gazda.
 Anna néni, a felesége
 Miska, Pista, Erzsi gyermekeik.
 Kardos Péter, hadirokkant.
 Róza néni, a felesége.
 Laci, Juliska gyermekeik.
 Jancsi, Gyuri iskolás fiuk.
 Tanító.

ELSŐ FELVONÁS.

Történik a karácsony előtti hetekben. Szín: Kardos József és Kardos Péter udvara. A két udvart egy alacsony sövény váalsztja el egymástól. A sövény közepén egy rejtett kiskapu van. Háttérben jobbról és balról vannak a házak. Kardos Józsefé jobbról a nagyobb, jómódra valló, balról Kardos Péteré a kisebb, a szegényes. Havas téli fák és behavazott épületek. Kijárat kétoldalt.

Első jelenet.

Miska, Pista, Erzsi: (Melegen öltözött pirospozsgás gyermekek, egy szánkóval játszanak a jobboldali udvaron.)

Laci, Juliska: (Sápadt, vézna, vékonyruhájú gyermekek, szomoruan állodogálnak a baloldali udvaron és titokban irigykedő pillantásokat vetnek a szomszéd udvaron játszó gyermekekre.)

Miska: (A szánkón ülve beszél.) Kimegyünk a Kopaszdomb oldalára! Ott még nem szánkóztak a falubeli gyermekek. Pompásan mulathatunk. Nemsokára jönnek a barátaink is. Egyszerre hárman is mehetünk.

Pista: Egymásután háromszor és a többi segít felhuzni...

Erzsi: Nekem is kell majd huzni?

Miska: Nem, hugoskám, majd mi huzzuk...

Pista: Ugyám... mert mi fiuk vagyunk az erősebbek.

Második jelenet.

Voltak, Anna néni: (Beszól jobbról.) Gyermekeim! Mielőtt mennétek, uzsonnázzatok meg. Asztalon a kávé! (Bemegy.)

Miska: Gyerünk uzsonnázni!

Harmadik jelenet.

Voltak, Jancsi, Gyuri. (Balról sietve jönnek.)

Jancsi: Szervusztok, gyerekek! Megjöttünk.

Miska: Szervusztok, fiuk! Azonnal indulunk de... előbb gyertek be egy kis uzsonnára!

Jancsi: (Némi húzódozással.) Nem azért jöttünk...

Miska: (Fölényeskedve.) Nem úgy van az! Csak nem utasítjátok vissza a meghívásunkat?

Pista: (Gyurihoz.) Nagyon jó kalácsunk van. Azzal finom lesz a kávé. Na, gyertek!

Jancsi: Nem bánom... no... Gyerünk! (Elmennek jobbra.)

Juliska: (Lacihoz.) Milyen jó nekik. Kávét esznek, meg kalácsot. Ők uzsonnáznak is, mi meg csak kétszer eszünk napjában.

Laci: Akkor is keveset kapunk... Nagyon keveset... En mindig éhes vagyok.

Juliska: Én is.

Laci: A kamrában már csak egy kis krumpli, meg egy pár liternyi lisztszecske van... Ugynézem, nagyon sokat fogunk koplalni a télen...

Juliska: Miért nincs nekünk is sok földünk, mint nekik? (Jobbra mutat.) Hiszen mi is Kardosok vagyunk?

Laci: Nagyszüleink a háború alatt meghaltak és mert azt hitték, hogy a mi apánk ott maradt Szibériaországban, nagyapánk József bácsira íratta az összes földjét. Ő meg most már nem akarja visszaadni a mi jussunkat.

Juliska: Honnan tudod ezt?

Laci: Kihallgattam, amikor édesapám jóanyánkkal erről beszélt.

Juliska: De hát ez nem igazság...

Laci: Mondta ezt édesapám is a jegyző urnak a községházán, de a jegyző ur azt mondta neki, hogy bajos dolog ezt eligazítani. Sok pénzbe kerülne a pörösködés s a végén édesapám fizetne rá... Csak úgy lehetne rajta segíteni, ha Józsi bácsi önként lemondana a mi földrészünkről.

Juliska: És ugyebár ő ezt nem teszi?

Laci: Van eszében! Rossz szívű ember ő.

Juliska: Pedig mindig ott van a templomban...

Laci: Lehet! A jó Jézus ugysem hallgatja meg az imádságát.

Juliska: Miért?

Laci: Tanultam a hittanban. Így magyarázta a tisztelendő bácsi is, hogy aki embertársát éhezni, nyomorogni hagyja, ... annak az imádságát nem hallgatja meg az Ur Jézus, mert Ő is szegény volt, mikor a földön járt. (Kissé elgondolkozik.) Te Juliska! Nem fázol?

Juliska: Fázom bizony! Menjünk be!

Laci: Szeretném megnézni, amikor elindulnak szánkázni. Ó de jó nekik! Van szánkójuk. Mi nem csinálhatunk, mert kevés a tüzelőfánk. Várjunk, amíg elmennek!

Negyedik jelenet.

Jancsi, Géza, Miska, Pista, Erzsi: (Jókedvűen jönnek jobbról. Mindegyiknek a kezében egy darab kalács és két alma van. Eszegetnek.)

Miska: Fiuk! Erzsike üljön a szánkóra. Mi leszünk a lovak! Huzzuk egészen a Kopasz dombig.

Erzsi: (Tapsol örömeiben.) Jaj de jó lesz!

Jancsi: (Balra tekint és meglátja a szomorúan álldogáló Lacit és Juliskát.) Nini! (A kerítéshez megy.) Szervusz Laci! Mit csináltok?

Laci: Szervusz Jancsi! Álldogálunk.

Jancsi: Jertek velünk szánkózni a Kopasz dombra.

Pista: Ne is hívjad őket! Velünk nem jöhetnek...

Jancsi: (Megdöbbenve.) Nem-e? Miért? talán haragban vagytok? Hiszen az iskolában beszéltek is egymással én játszotok is együtt!

Miska: Az iskolában lehet, de itthon nem...

Gyuri: Ezt nem értem.

Jancsi: De én sem...

Miska: Édesapám megparancsolta, hogy nem szabad Laciékkel barátkoznunk, mert ők haragban vannak.

Pista: Elég nem jól teszik, mert én igazán nem haragszom Lacira. Nagyon jó barátok voltunk...

Miska: Ez igaz. Én sajnálom is őket, mert hogy olyan szegények, dehát az apám...

Erzsi: Én is sajnálom szegény Juliskát.

Jancsi: Szóval... ti nem vagytok haragban Lacival meg Juliskával, csak a szüleitek tartanak haragot?

Miska: Igen.

Jancsi: Na és tetszik nektek ez az áldatlan állapot?

Miska: Én jobban szeretném, ha békében élhetnénk...

Jancsi: Ezt igazán nem értem. Mi lehet a szülők haragjának oka?

Miska: Nem tudom...

Pista: Én egyszer suttomban megkérdeztem Péter bácsit, miért haragszik. Ő csak ennyit mondott: én nem haragszom reátok fiam, de apádnak a kincsvágy kiölte szívéből a testvéri szeretetet.

Jancsi: Hm? Kezdek valamit sejteni... Édesapátokat nem kérdeztétek?

Miska: Kérdeztem, de azt mondotta, hogy ne dugjam a nagyok dolgába az orromat...

Jancsi: Ettől hát nem lettünk okosabbak. (Elgondolkozva Miskához.) Édesanyád elment?

Pista: Igen. Keresztanyámékhoz...

Jancsi: Édesapátok sincs itthon?

Miska: Nincs! A községházára ment.

Jancsi: Áthivhatnánk talán Laciékát. Jöjjenek velünk ők is szánkázni.

Pista: Jó! Hívjuk át őket!

Miska: (Szurkolva.) De az apám, ha... (Azt akarja mondani, hogy „megtudja“).

Jancsi: Mit gyáváskodsz? Ez nem bűn. Rokonok vagytok. Át kell hívni Laciékát!

Miska: (Átszól a kerítésen.) Laci!

Laci: (Örömmel.) Hallom!

Miska: Mi nem vagyunk haragban. Igaz-e? Az iskolában mindig beszéltünk.

Laci: Igaz...

Miska: Azt szeretnénk, ha átjönnétek hozzánk és együtt menénk szánkózni...

Laci: Nem lehet...

Pista: Gyertek csak bátran! Apámék elmentek!

(Rejtett kis kapun átmegy Laciék udvarára és kézenfogja a húzódozó Lacit.)

Jancsi és Miska: (Átfutnak és áttuszkolják Lacit Miskáékhoz.)

Miska: Na... csak előre bátran!

Erzsi: (Átmenve, Juliskát karonfogja és átvezeti.) Gyere csak nyugodtan kedves, ne félj, nem lesz semmi baj! No... ne reszkess?!

Juliska: Nem azért reszketek...

Erzsi: (Megdöbbenve.) Fázol? Akkor... gyere csak be egy kicsit! (Bevonja magával a baloldali házba.)

Jancsi: (Ő is észreveszi Lacin a fázás jeleit.) Te! Majd megfagysz? (Hirtelen leveti nagykabátját és belerázza Lacit.) Így ni!

Laci: De így te fázol meg!

Jancsi: Ne félt te engem... Hanem én azt hiszem, neked más bajod van... (Laci kezébe nyomja az almáit és kalácsát.) Ezeket megfogd enni Lacikám...

Laci: (Szégyenlősen.) Óh én... (Hebegve.) de hát... (Mohón nézi a kalácsot.) Istenem! (Beleharap a kalácsba.) Köszönöm Jancsikám! Már kopogott a szemem az éhségtől...

Pista: (Laci zsebébe tömködi maradék uzsonnáját!) Tessék, Lackó! Fogadd el! Szívesen adom...

Gyuri és Miska: (hasonlóan cselekszenek.)

Laci: (Hálálkodó örömmel.) Ó, köszönöm! Köszönöm! Milyen jó barátaim vagytok! De ebből Juliskának is adok, mert ő is éhes...

Ötödik jelenet.

Erzsi, Juliska: (Jobbról jönnek, Juliska egy nagy kendővel át van kötve, kezében egy nagy darab kalácsot és három almát szorongat. Jóízűen eszik.)

Jancsi: (Juliskát nézve.) Na, úgy érzem, Juliskáról már bent gondoskodtak.

Juliska: (Erzsikéhez.) Ó, milyen jók vagytok ti! Én nem is tudom miért haragszanak egymásra a mi szüleink?

Jancsi: (Lacihoz.) Mi már az imént tanakodtunk ezen, de Miskákék nem tudják és így nem lettünk okosabbak. Véletlenül nem tudnád, Laci?

Laci: De tudom. Józsi bácsi nem akarja visszaadni a mi földjeinket.

Miska: (Megütődve.) Mit beszélsz? Az én apám nem tolvaj!

Laci: Nem is... de azért még sem adja vissza azokat a földeket, amelyeket a nagyapámtól jussoltunk.

Pista: Mit jelent az a szó, hogy juss?

Jancsi: Bizonyosan valami öröklésfélét jelenthet...

Laci: Azt... azt.

Miska: Dehát én nem értem ezt a dolgot...

Laci: Várj! Majd megmagyarázom. Ugyebár... te nagyon szereted testvéredet, Pistát?

Miska: Hát persze.

Laci: Mondjuk, hogy mikor Pista megnő, katona lesz. Kiűt a háború és őt elviszik fogságba, Szibériába. Sajnálod?

Miska: Hát hogyan sajnálnám...

Laci: Igen ám, de Pista rokkant lenne, meg aztán három évig nem jönne tőle levél s azt hinnétek, hősi halált halt... Örülnél-e a halála hírének?

Miska: Ó, hogy kérdezhetsz ilyet?

Laci: Pedig akkor örülhetnél, mert József bácsi mind rád-íratná a földjeit és nagyon gazdag lennél.

Miska: Akkor se örülnék...

Laci: És amikor hazajönne Pista Szibériából és az ő nevében nem volna föld, mind a te nevedre lenne íratva... oda adnád-e neki a földjeidnek felét... az ő jussát?

Miska: (Kevés gondolkodás után.) Igenis oda! (Megöleli Pistát.) Mert én nagyon szeretem az öcsémet és nem venném el azt, ami az övé!

Laci: Látod... látod! Ha a te apád is így gondolkodott volna, akkor most nem volna közöttük harag és mi nem volnánk szegények...

Jancsi: (Miskára mutatva.) Hát talán az ő apja így cselekedett?

Laci: Bizony... bizony...

Miska: (Egészen elképedve.) Én nem tudok mit mondani...

Pista: Most már értem, hogy miért mondta nekem Péter bácsi, hogy az én apámnak kiölte a kincsvágy a lelkéből a testvéri szeretetet. Ez elég nem szép dolog!

Jancsi: Csitt! Egy szót se! A gyermek ne bírálja atyja tetteit! Ezt nem szeretheti a jó Isten. Az bizonyos, hogy Laciék oldalán van az igazság.

Miska: (Szinte mérgesen.) Én nem bánom akármi történik is, de én megmondom édesapámnak, hogy adja vissza a földeket Péter bácsinak.

Jancsi: Nem érnél vele semmit, legfeljebb kapnál egy pár nyaklevest.

Miska: (Bús belátással.) Igaz...

Jancsi: De még nincs minden elveszve. Eszembe jutott egy na-

gyon jó gondolat, amelynek segítségével Kardos bácsit jobb belátásra lehetne bírni. Olvastam egy emberről, aki rosszul bánt előregedett édesapjával és mikor egy tányért eltört, akkor fatáliból adott neki enni...

Gyuri: Ezt én is olvastam... Akkor annak az embernek a kislátia faragott egy fatányért, hogy abból majd az ő apja egyen, ha nagyon öreg lesz. Ugy-e?

Miska: No, és?

Jancsi: Egy ilyesféle gondolatom támadt. Azt hiszem, ha összefogunk és Miskák úgy csinálnak, ahogy mondom, akkor a jó Isten segítségével minden rendbe jön. Hanem ezt ráérünk szánkózás közben is kitervelni. Induljunk.

Vége az első felvonásnak.

MÁSODIK FELVONÁS.

(Történik három nappal karácsony előtt. Szín: Kardos Józsefék szobája. Középen asztal és két szék. Bejárat két oldalt.)

Első jelenet.

Kardos József, Tanító: (Kardos József öszülő, 50 év körüli ember. A Tanító szintén idősebb és szemüveget visel. Az asztalnál ülve beszélgetnek.)

Kardos József: Nagyon köszönöm, hogy tanító uram eljött. Gyermekeim dolgában szeretnék egyetmást kérdezni.

Tanító: Tessék csak egész bátran...

Kardos József: Én nem bírom megérteni, mi történhetett velük... Ezeknél jobb, egymást szeretőbb testvéreket el sem lehetett volna képzelni és mostanában, alig egy pár hete, rettenetesen megváltoztak. Engedetlenek, rakoncátlanok, folyton veszekednek, civakodnak... sőt még verekednek is...

Tanító: (Megdöbbenve.) Ez igazán megdöbbentő... hiszen az iskolában nagyon jól viselkednek.

Kardos József: Pár héttel ezelőtt még itthon is nagyon jók voltak és szinte máról-holnapra rettenetes változáson mentek keresztül... Higye el, kedves tanító ur, nagyon búsit ez a dolog. Istenem! mi lesz ezekből, ha én le találom hunyni a szememet örökre? Folyton pörösködni, ügyvédeskedni fognak és az ilyen dolgok vége a koldusbot... Én azt szerettem volna, ha egymást gyámolítva, szeretve, a gyarapodás útját járnák egész életükön keresztül! Tanító úr sokat tapasztalt ember, jöjjön segítségemre valami jó tanáccsal!

Tanító: Egyszóval... máról-holnapra, minden átmenet nélkül változtak meg a gyermekek. Ugyebár?

Kardos József: Igen...

Tanító: Hm? Akkor előttük valami nagyon rossz példa lebeg, amelyet utánoznak. Gazduram, békességben él a feleségével?

Kardos József: Az én házamnál soha nem fordult elő pörpatvar.

Tanító: És én mégis azt mondom, hogy a gyermekekhez igen

közelálló személyek rossz példaadása rontotta el a gyermekeket. Nem tudhatom az okot, de tanácsolom Kardos uramnak, nézzen körül a házatáján! Békességben él-e szomszédaival?

Kardos József: (Megdöbbenve.) A szomszédaimmal? Hát... (hebegve) tetszik tudni... hangos szóváltások, veszekedések nincsenek közöttünk...

Tanító: (Helyéről felállva.) Csak annyit mondok, kutasson az ok után, gazduram és meg fogja azt találni. Isten áldja meg! (Indul jobbra.)

Kardos József: Köszönöm a szíves utbaigazítást. (Kezet fog a tanítóval és kikséri.)

Második jelenet.

Miska, Pista, Erzsike: (Civakodva jönnek balról.)

Miska: Az a színes üveg az enyém... Ide velem!

Pista: (Dühösen.) Nem adom! Azt én vettem...

Erzsike: Igen, ő vette!

Miska: Még te is mersz beszélni? Vigyázz, mert megcibálom a hajadat!

Pista: Te is vigyázz, mert ha Erzsihez mersz nyulni, úgy megütlek, hogy begurulsz az asztal alá!

Miska: (Körülnéz, majd csendes, megváltozott hangon.) No, elég! Most nem hallja senki...

Pista: Édesapám kikísérte a tanító urat. Majd csak akkor veszekszünk tovább, ha bejön.

Harmadik jelenet.

Voltak, Jancsi, Gyuri: (Balról jönnek.)

Jancsi: (Izgatottan.) Szervusztok, gyerekek! Ugy-e a tanító ur volt itt?

Miska: Igen...

Jancsi: Most majd vigyázzatok... Édesapátok bizonyosan tanácsot kért arra vonatkozólag, hogy miként javíthatna meg benneteket? Látszik-e rajta, hogy busul a rosszaságtok miatt?

Erzsike: Ó nagyon is. Én néha már meg szeretném mondani neki az igazat.

Jancsi: A világért se! Hiszen akkor ott vagyunk, ahol a mádi zsidó. Csak így tovább. Ütött-e már meg benneteket?

Pista: Még nem... de már emlegette...

Gyuri: Akkor nemsokára... bekövetkezik...

Jancsi: Mikor meg akar verni benneteket, akkor mondjátok neki, amiben megegyeztünk. Értettétek? Ez a legfontosabb...

Miska: Jó! Majd megmondom.

Jancsi: Most pedig szökjete ki velünk a kertetek aljába! Laci meg Juliska ott várnak bennünket. Még egy dolgot meg kell beszélnünk. (Mindnyájan elmennek balra.)

Negyedik jelenet.

Kardos József, Anna néni: (Jobbról jönnek.)

Anna néni: Nos... mit mondott a tanító ur?

Kardos József: Azt mondotta, hogy rossz példa lebeg a gyermekek szeme előtt és azért kutyultak el...

Anna néni: Rossz példa? Tőlünk nem tanulhatnak rosszat.

Kardos József: Az bizonyos... de...

Anna néni: Nos?

Kardos József: ...kinyílt már az eszük és meglehet, hogy a Péter, meg a közötttem levő haragos viszony a rossz példa...

Anna néni: (Szemrehányóan.) Lássá... lássa... én is gondoltam erre...

Kardos József: Most aztán mitévő legyek? Mondjak le a földjeim feléről, hogy Pétert kiengeszteljem?

Anna néni: Hát bizony azt kellene tenni...

Kardos József: (Megdöbbenve.) Te is azt mondd?

Anna néni: Elég gazdagok vagyunk... Sok földet szereztünk azóta. Megélnénk azok nélkül a földek nélkül is...

Kardos József: Husz hold prima föld... (Mérgesen.) Nem! Azt nem teszem... hanem irgalmatlanul elverem a gyerekeket, ha marakodni mernek. Az majd használni fog!

Anna néni: Félek, hogy azok még rosszabbakká lesznek.

Kardos József: Még te is mérgesitesz?

Anna néni: Ó én nem szólok bele ebbe a dologba.

Ötödik jelenet.

Voltak, Miska, Pista, Erzsi: (Már a színpalak mögött kiabálva veszekednek.)

Miska: (Pistához.) Adod ide rögtön! Az az én tulajdonom!

Pista: Hogyan isne...

Miska: Te tolvaj!

Erzsi: Te vagy az!

Miska: (Erzsihez.) Fogd be a szádat... mert különben...

Pista: Te Miska! Voltál már felképelve?

Kardos József: (Erős hangon.) Csend legyen!

Miska: A Pista ellopta az üveggolyómat...

Pista: Nem igaz, azt én vettem...

Erzsi: Igen, ő vette...

Kardos József: (Fenyegetően.) Megtiltottam nektek a veszekedést. Ugy látom, a szép szó nem használ. (Botot vesz elő.) ...hát majd móresre tanítalak én benneteket... (Galléron ragadta Miskát.)

Miska: (Jajgat.) Jaj! jaj! Édesapám, ne bántson!

Anna néni: (Szemeit törli kötője sarkával.)

Kardos József: Ugye, most ne bántsalak... de nem fogadjatok meg a parancsomat és folyton marakodtok? Hát erre tanítottalak én benneteket? Ezt láttátok én tőlem?

Miska: (Sunyítva.) Ezt...

Kardos József: (Megdöbbenve.) Micsoda?

Miska: Tessék megbocsátani... de azt látjuk, hogy édesapám is haragban van testvérével, a Péter bácsival. Mindig veszekednek...

Azt hittük, hogy a testvéreknek így kell viselkedni...

Kardos József: (Kétségbeesett mozdulattal ereszti le a botot, és rogyadozó térddelel, homlokát simogatva roskad le az egyik székre.) Na én megkaptam a magamét!... Ez az Isten uja! „Megbüntetem az apák vétkeit fiaikban.” (Rákiált a gyermekekre.) Takarodjatok a szemem elől!

Miska, Pista, Erzsi: (Kisietnek balra.)

Anna néni: Mégis csak jól mondta a tanító ur! Ez az a rossz példa, ami gyermekeink szeme előtt lebeg...

Kardos József: (Bus legyintéssel.) Igazad van asszony... ez az... És igaza volt Péternek is, mikor a szemembe vágta, hogy a kincsvágy megzavarta józan eszemet. (Búsán fölkel, és indul jobbra.)

Anna néni: Most mit akar kigyelmed tenni?

Kardos József: Megyek a főtisztelendő urhoz... Beszélni akarok vele...

Vége a második felvonásnak.

HARMADIK FELVONÁS.

(Történik karácsony estéjén Kardos Józseféknél. Szín ugyanaz, ami a második felvonásban volt.)

Anna néni, Miska, Pista, Erzsi.

Anna néni: (Egy nagyobbacska kosárba kalácsot, diót, almát és füstölt husokat rakosgat. Az asztalon egy jókora kenyér van.) Így né... mindjárt készen vagyunk.

Erzsike: Édesanyám! Kinek küldi ezt a sok mindent?

Anna néni: Olyanoknak, kislányom, akiknek nagyon nagy szükségük van rá...

Miska: Majd mi elvisszük.

Anna néni: Ti? (Gondolkodva.) Na jó... nem bánom. Jobb is lesz, ha ti viszitek el és nem a béres. Ide figyeljete: (A csomagolást bevégezi.) A kosarat Erzsike viszi, a kenyeret Pista...

Miska: Hát én mit viszek?

Anna néni: Te meg fiam, azt a zsák aprófát viszed el, ami künn van az ajtó előtt... Köszönjétek szépen és csak ennyit mondjátok: „Tisztelteti kigyelmeiteket édesanyánk! Fogadják el ezt a kis mi-egymást! Jószívvvel adjuk!” Érted Erzsikém?

Erzsi: Igen... de kihez vigyük?

Anna néni: Kitaláljátok-e?

Miska: Keresztanyámékhoz?

Anna néni: Nem!

Pista: Julis ángyomékhoz?

Anna néni: Oda sem...

Erzsike: Akkor a tanítónéninek...

Anna néni: Oda már vittetek... Látom, hogy nem találjátok ki... Ide viszitek a szomszédba... Péter bácsiékhoz. (Elsiet.)

(A három gyermek megdöbbenve bámul egymásra.)

Miska: Péter bácsiékhoz? Mi akar ez lenni? Hát már?... (Azt akarja mondani: kibékültek volna?)

Pista: Különös...

Erzsike: Ne sokat gondolkozzunk... majd megtudjuk később. Vigyük csak szaporán az ajándékot. Hiszen tudhatjátok, hogy odaát Laciék éheznek.

(Megragadják a csomagokat és elsietnek a kjiáraton.)

Második jelenet.

Jancsi, Gyuri: (Belopakodnak balról.)

Jancsi: (Gyurihoz.) Nem tévedtél?

Gyuri: Nem! Bizonyos, hogy ide jött. Megismertem a nagykabátjáról.

Jancsi: A tanító ur?

Gyuri: Ó! Hányszor mondjam még, hogy ő?

Jancsi: Résen kell lennünk! Bizonyára megint tanácsokat kér tőle Kardos bácsi.

Gyuri: Lehet, hogy együtt akarják elverni Miskáékát...

Harmadik jelenet.

Voltak. Miska. Pista. Erzsi: (Megilletődött arccal sietnek be jobbról.)

Jancsi: (Érdeklődve.) Mi ujság?

Miska: Furcsa dolgot láttunk. Péter bácsinak könnyes volt a szeme...

Erzsike: A tanító ur is ott van! Valami írást olvasott fel az asztalnál.

Jancsi: Hm? Ez már tényleg furcsa...

Erzsi: Róza néni megcsókolt bennünket és azt mondta: „Áldja meg az Isten apátokat, amiért ezt tette!”

Jancsi: Micsoda? (Örömmel.) Halljátok-e! Hiszen akkor sikerült a tervünk!

Miska: Én is azt hiszem. Valószínűleg visszaadta édesapám a földeket Péter bácsinak. Arról szólhat az az írás, amit a tanító ur olvasott fel odaát...

Jancsi: Tudjátok mit? Menjünk ki a kert alá és hívjuk ki Laciékat. Ők majd bizonyosat tudnak mondani.

Miska: Jó! Gyerünk! (Elmennek balra.)

Negyedik jelenet.

Kardos József Anna néni: (Beszélgetve jönnek jobbról.)

Anna néni: És... mit szólt a jegyző ur?

Kardos József: Hát... nagyon dicsért. Azt mondta, hogy ez az igazi testvéri szeretet. Ott volt a plébános úr is! Ő meg azt mondta: „József barátom, eddig is megáldott az Isten földi javakban... de ezután a nemes cselekedeted után, bizvást kétszeres lesz rajtatok az ő áldása!”

Anna néni: Hála legyen az Istennek! Csakhogy megfordította kegyelmedet!

Kardos József: Hidd el, egy csöppet sem sajnálom már azt

a husz hold földet. Azóta olyan könnyűnek érzem a lelkemet.

Anna néni: Beszélt már kigyelmed Péter sógorral?

Kardos József: A tanító urat kértem meg, hogy vigye el neki azt az írást. Tudod, magam rösteltem volna.

Anna néni: Én is küldtem egy kosár elemózsiát, no meg egy kis tűzifát szegényeknek. Hadd örüljenek szent karácsony estéjén...

Kardos József: Jól tetted! Majd... egy kis vetőmaggal, meg igával én is segíteni fogom Pétert ujig, hogy lábra állhasson.

Anna néni: Jöjjön csak! Nézzük meg a gyerekek karácsonyfáját... meg az ajándékokat...

Kardos József: Csak legalább a gyerekeink jobbak lennének... (El Anna nénivel jobbra.)

Ötödik jelenet.

Jancsi. Gyuri. Miska. Pista. Erzsi: (Később.) Tanító: (A gyerekek balról besietnek.)

Jancsi: Tehát... mi győztünk!

Miska: Ugy van! Most már egészen bizonyos, hogy kibékülnek.

Tanító: (Megjelenik az ajtóban balról, de meglátva a gyermekeket, hirtelen visszahúzódik és a közönség által jól láthatólag hallgatózik.)

Pista: Laci azt mondta, hogy az édesapja készül hozzánk...

Jancsi: Milyen jó, hogy eszembe jutott az a mese.

Gyuri: Meg hogy szánkózás közben elterveztük, miként viselkedjete, ha szüleitek előtt a rossz testvérek látszatát akarjátok kelteni...

Jancsi: Hanem, ha ez már így van, akkor jó lesz ezzel a mi dolgunkkal hallgatni! Kardos bácsinak sohasem szabad megtudni, hogy ti tulajdonképpen becaptátok őket akkor, amikor rossz testvéreknek mutattátok magatokat... Esetleg nagyon megharagudna.

Erzsi: Ó, ne hidd!

Miska: Na, na! Láttad a virgácsát? Én is úgy vélem, jó lesz hallgatni. Tehát... titoktartás!

Erzsi: Gyerekek! Péter bácsi át fog jönni. Lessük meg, hogyan békülnek ki!

Miska: De hívjuk át Laciékat is, hogy ők is lássák. Majd megbújnak itt a szomszéd szobában. (Elmennek mindnyájan jobbra.)

Tanító: (Szinre jön.) Ha mondják, akkor sem hiszem el! Derék gyerekek! Az Úr Jézus adta nektek ezt a gondolatot, hogy a ti békességre vágyódó lelketek családokban is békére találjon. Megyek és gratulálok a tisztelendő urnak ehhez a gyönyörű hittantani eredményhez! (Elsietnek balra.)

Hetedik jelenet.

Kardos József. Anna néni: (Jobbról bejönnek.)

Kardos József: A karácsonyfa alatt megmondják nekik, hogy én már kibékültem a testvéremmel, most már nekik sem szabad tovább marakodni!

Anna néni: Jó lesz! Használni fog... jobban, mint a verés...

Nyolcadik jelenet.

Kardos Péter: (Kopogtat az ajtón.)

Kardos József: (Kevés izgalommal.) Ez ő... (Kiáltva.) Szabad!

Kardos Péter: Kardos Péterné: (Bejönnek balról.)

Kardos Péter: (Kopott ruháju, szomorú arcú ember.) Adjon Isten jó estét!

Kardos Péterné: (Szegényesen öltözött, sápadt arcú szelíd asszony.) Jó estét kívánunk!

Kardos József: Fogadj Isten, öcsém!

Kardos Péter: Én nem haragudtam reád soha József bátyám. Emlékszel ugyebár, hogy gyermekkorunkban igen szerettük egymást. A te lelkedet azonban megszállotta a kapzsiság ördöge. Sokat vétettél ellenem és a családom ellen... de a karácsonykor földre szállott Ur-Jézus, a békességes szívűek szelíd Jézusa, megkönyörült rajtad és visszaadta józan gondolkodásodat... (Kézét nyújt.) Igaz szívből bocsánatot adok és te is bocsáss meg, ha ellened valamiben vétettem.

Kardos József: (Elérzékenyülve megöleli Kardos Pétert!) Bocsáss meg Péter és feledd el azt a sok rosszat! Legyen ezentúl közöttünk békés szeretet.

Anna néni: (Megöleli Kardos Péternét.) Bocsáss meg te is édes Róza!

Kardos Péterné: Ó, édes lelkem, én sohasem haragudtam reád... Áldassék az Isten! Csakhogy elhozta ez a szent karácsony-este a várva-várt békességet!

Kilencedik jelenet.

Voltak. Miska. Pista. Laci: (Egymást átölelve.) Erzsi-ke. Juliska: (Szintén összeölelkezve jönnek és nagy zajjal éljenek.) Éljen! Éljen!

Kardos József: (Tréfálva.) No mi lesz? Nincs most képviselőválasztás!

Kardos Péter: De hamar egymásra akadtatok?

Miska: (Ünnepélyes ábrázattal apja elé áll.) Kedves atyánk! Szent fogadással fogadjuk, hogy soha többé nem veszekszünk és mindig szeretni fogjuk egymást!

Kardos József: (Nagy örömmel.) Segítsen benneteket az Ur Jézus, hogy ezt a fogadalmatokat éltetek végéig megtarthassátok!

Anna néni: Mindjárt meggyulladnak a karácsonyfa gyertyái... Együtt fogjuk tölteni a szent estét.

Kardos József: Igen... igen, kedves öcsém...

Kardos Péter: Köszönjük a szíves meghívást...

Miska: (Lacihoz.) Aztán majd együtt megyünk az éjféli misére...

Kardos Péter: Ugy lesz fiam! Együtt megyünk és együtt fogjuk hálátelten zengeni: Dicsőség a magasságban Istennek...

Kardos József: ...és béke a földön a jóakaratu embereknek! (Függöny).